

בתי המשפט

עא 001221/08		בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו	
		בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים	
02/09/2009	תאריך:	כב' השופט ישעיהו שנלר - אב"ד	בפני:
		כב' השופט ד"ר קובי ורדי	
		כב' השופטת רות לבהר שרון	

בעניין: 1. רשת שוקן בע"מ

2. אורי שאלתיאל

3. עדי עוז

המערערים ע"י ב"כ עוה"ד מיבי מוזר ושירה בריק-חיימוביץ'

נגד

1. עמותת ל.כ.ן רמת השרון לקידום כדורסל נשי

2. אורנה אוסטרוביץ'

3. רחל אוסטרוביץ'

4. אורנית שוורץ

5. לירון כהן

6. תמר מעוז

המשיבות ע"י ב"כ עוה"ד איתן ארז ויואב בן פורת

ספרות:

[א' שנהר, דיני לשון הרע \(תשנ"ז\)](#)**פסק דין****השופטת רות לבהר שרון**

בפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב, כב' השופטת חנה ינון, ב-ת.א. [39231/06](#), מיום 30.12.07, בתביעה שהוגשה על ידי המשיבות, שחקניות כדורסל ובעלות תפקידים בקבוצת "אנדה רמת השרון" (להלן: "הקבוצה" או "המשיבות") נגד המערערים, בעילה של הוצאת לשון הרע, בכתבה שפורסמה אודות הקבוצה בעיתון "העיר".

העובדות ופסק דינו של בית משפט קמא

1. המשיבות 4, 5 ו-6 רואיינו על ידי המערערת 3 (להלן: "הכתבת"), ביום 25.02.04, לקראת כתבה שהתפרסמה בעיתון "העיר" ביום 03.03.06 (להלן: "הכתבה").

בטרם הראיון, ציינה הכתבת בפני המשיבות 4-6 כי מדובר בכתבה מורחבת על הספורט הנשי בארץ, ושלחה להן ביום 22.02.06 דואר אלקטרוני, בו הסבירה כי הכתבה תפורסם בעיתון לרגל "יום האשה הבינלאומי", כאשר גישת העיתון כולו היא לעסוק ב"נשיות ה'חדשה', זו שכבר לא מרגישה צורך לאמץ נורמות התנהגות גבריות כדי להצליח", וציינה כי המטרה לערוך כתבת ספורט מיוחדת שתפנה זרקור לשילוב של ספורט ונשיות, וביקשה לשם כך לשמוע "קצת על 'מאחורי הקלעים'. מה קורה בחדר ההלבשה? האם יש סולידריות נשית... איך התחרות הפנימית... האם נשים ספורטאיות נותנות לעצמן את המרחב להיות 'נשיות' במובן המקובל, או שמא בגלל העיסוק שלהן בספורט, והרצון להוכיח את השוויון לגברים-ספורטאים הן מאמצות התנהגויות 'גבריות' ביחסים שבתוך הקבוצה?".

כאמור, בעקבות הראיון עם הכתבת, פורסמה הכתבה במוסף הספורט של עיתון "העיר", כאשר כותרתה הראשית, אשר ניתנה על ידי אחד מהעורכים (ולא על ידי הכתבת) הייתה: "אחת על אחת", ובכותרת המשנה נכתב: "כל האמת על האורגיות בחדר ההלבשה של אנדה רמת השרון. אורנית שורץ, תמר מעוז ולירון כהן מנפצות כמה מיתוסים". וכך נכתב בפסקה הראשונה בגוף הכתבה:

"אז מי שוכבת עם מי? 'למה יש כל כך הרבה לסביות בכדורסל נשים?', 'הן באמת מקבלות מחזור יחד?', 'הן נותנות פליקים קטנים אחת לישבנה של השנייה?' - השאלות הבוטות הללו הוצעו על ידי גברים... כנושאי שיחה פוטניצאליים עם שחקניות אנדה רמת השרון. אני אמנם הייתי בדרכי לפגוש שלוש נשים חכמות... שחקניות נבחרת ישראל... וספורטאיות מובילות... אבל לגברים ששמעו את שמן הזדקרו בעיקר שאלות מאזור החגורה ודרומה".

2. המשיבות (משיבה 1 - עמותת הספורט המפעילה את הקבוצה, משיבה 2 - מאמנת הקבוצה, משיבה 3 - יו"ר הקבוצה ומשיבות 4-6 - שחקניות בקבוצה) טענו בפני בית משפט קמא, כי הכתבה השפילה אותן ומהווה הוצאת לשון הרע כמשמעותה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק"). לטענתן, תוך כתיבת תיאורי זימה חסרי כל שחר ובסיס, השפיל אותן העיתון תוך כוונה למשוך עיני הקוראים. עוד לטענתן, פורסמו בכתבה דברים שכלל לא נאמרו על ידן והם דברי שקר, וכי כלל לא נשאלו בנושאים המוזכרים בכותרות הכתבה.

מנגד טענו המערערים, כי הדברים שפורסמו בכתבה הם דברי אמת המחמיאים למשיבות, אין הם משפילים ואין בהם כדי לגרום להן להפסד כספי כלשהו.

3. בית משפט קמא, לאחר ששמע את העדים שהעידו בפניו (המשיבות והכתבת) ועיין בכל חומר הראיות ושמע טיעוני הצדדים, קבע, כי הדברים שפורסמו לא היו דברי אמת, שכן לא היו אורגיות בחדר ההלבשה, וכי כל קורא סביר שעיין בכותרת המשנה על "כל האמת על האורגיות בחדר ההלבשה", ובכותרת הראשית המציינת באותיות גדולות "אחת על אחת", וכאשר מדובר בקביעות ולא בהעלאת תהיות - בהחלט יכול היה להסיק שהשחקניות בקבוצה, כולן או חלקן, לסביות, ומקיימות אורגיות בחדר ההלבשה. כל זאת, על אף שבגוף הכתבה אין פירוט לגבי קיומן של אורגיות. בית המשפט הוסיף וקבע כי לכתבה ניתן נופך מיני מפורש, ודי בכותרת כדי להוות השמצה ולשון הרע, והוסיף והפנה לציטוטים מהכתבה: **"ישנם משפטים פותחים כמו 'אז מי שוכבת עם מי?', 'למה יש כל כך הרבה לסביות בכדורסל נשים?', 'הן נותנות פליקים קטנים אחת לישבנה של השנייה?', 'לגברים ששמעו את שמן הזדקרו בעיקר שאלות מאזור החגורה ודרומה'".**

לאור זאת, ותוך ניתוח מעמיק ומקיף של הפסיקה, קבע בית המשפט כי השתכנע שמדובר בהוצאת לשון הרע כמשמעותו בסעיף 1 לחוק, וכי המערערות אינן חוסות בצילן של הגנת "אמת בפרסום" או "תום לב" הקבועות בסעיפים 14 ו-15 לחוק.

בית המשפט קבע כי **"...ייחוס של קשרים מיניים בין המשיבות עולה כדי השפלה, עלבון וביזוי מעמדן כנשים המובילות בישראל בתחום כדורסל הנשים וכמי שהביאו להשגים מכובדים ביותר בענף ספורט זה אף מחוץ למדינה"**, וכל זאת

במיוחד כאשר הדברים נאמרים בכותרת הכתבה, וכאשר המשמעות המינית עולה בבירור.

באשר לשימוש בביטוי "אחת על אחת", קבע בית המשפט כי תיאור המשיבות כלסביות מהווה ביזוי והשפלה, שכן אין לכופ סיווג מיני כזה או אחר על אדם כנגד רצונו ושיפוטו, וכי נגרם להן נזק מפרסום הכתבה שכן "הכינוי כלפי מי שאינו נמנה על קהילה מינית מסויימת, בניגוד לרצונו, מהווה פגיעה בשמו הטוב המזכה בפיצוי".

בשל כך, ובהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק, קבע בית המשפט כי יש לפצות את המשיבות על הפגיעה בשמן הטוב ועל ביזויין והשפלתן בעיני הרבים, ופסק פיצוי בסך 50,000 ₪ לכל אחת מהמשיבות, ובסה"כ 300,000 ₪, בתוספת שכ"ט עו"ד בסך 30,000 ₪, ובצירוף מע"מ.

טענות הצדדים בערעור

4. לטענת המערערים, שגה בית משפט בפרשנות שנתן לכותרת הכתבה ולכותרת המשנה, ופרשנותו המחמירה אינה עולה בקנה אחד עם עקרונות חופש הביטוי. לטענתם, לאדם הסביר הקורא את הכותרת ואת הפרסום ברור כי מדובר בפרסום העוסק בהפרכת תפיסות שמרניות שנשמעו מפי גברים ובניפוץ מיתוסים. עוד הם טוענים כי כותרת הכתבה "אחת על אחת" הינה פרפראזה לביטוי שגור בעולם הכדורסל - "אחד על אחד" או "man on man" - וכי בית המשפט שגה כשלא קיבל פרשנות זו, וכשהתעלם מן העובדה כי גם המשיבות 4-6 עשו שימוש בביטוי זה. כן טענו שהכותרת יכולה להתפרש ככפל לשון לתיאור מקובל לראיון אישי בין מראיין למרואיין, ראיון "אחד על אחד", וכי בית המשפט כלל לא בחן פרשנות אפשרית זו. באשר לכותרת המשנה, טוענים המערערים כי גם היא אינה מהווה לשון הרע, שכן היא מציינת במפורש כי הכתבה צפויה לנפץ מיתוסים, ובכלל זה ניפוץ המיתוס על קיום אורגיות.

לטענת המערערים שגה בית משפט קמא כאשר בחן האם דברים שנאמרו בגוף הכתבה מהווים לשון הרע, שכן המשיבות לא הכלילו בכתב תביעתן עילה כאמור, אלא תבעו רק בגין כותרות הכתבה וכותרת המשנה, וכי שגה בית המשפט כאשר

קבע חבות בגין ייחוס העדפה מינית לבנות מינן, שכן המשיבות כלל לא טענו כי יש בכך משום לשון הרע.

מוסיפים המערערים וטוענים כי בית המשפט שלל מהם את ההגנות הקבועות בחוק מבלי שבחן אותן כנדרש ומבלי שנימק קביעותיו. לטענתם, עומדת להם הגנת אמת בפרסום מכח סעיף 14 לחוק, שכן המיתוסים כפי שתוארו הם תופעה ידועה, והכתבה אכן מנפצת את המיתוסים, כפי שנאמר בכותרת המשנה. כן טוענים המערערים, כי עומדת להם הגנת תום הלב לפי סעיף 15 לחוק. בהקשר זה טוענים המערערים כי שגה בית המשפט כאשר קבע כי הראיון הוקלט שלא בהסכמת המשיבות 4-6, טענה שכאמור כלל לא הועלתה על ידן, והיא גם אינה נכונה עובדתית, שכן הראיון הוקלט בהסכמה מלאה. בית המשפט לא עשה אבחנה בין הראיון לבין שיחת טלפון שנערכה בין הכתבת לאחת המרואיינות לאחר הראיון, ואשר לגביה לא קיים כל איסור להקליט. לפיכך, טוענים המערערים כי לא ניתן לשלול את הגנת תום הלב בהתבסס על הקביעה, השגויה, כי הראיון הוקלט שלא בהסכמה או בשל שיחה שהוקלטה כדין, מה גם שלטענת המערערים, הוכח פוזיטיבית תום לבם, והוכח כי לא פעלו בזדון.

לבסוף, טוענים המערערים כי שגה בית המשפט כאשר פסק את הפיצויים המקסימאליים הקבועים בחוק, ללא הוכחת נזק, לכל אחת מן המשיבות, וכן שגה כאשר לא התחשב בהקלה שבסעיף 19(3) לחוק בעת פסיקת הפיצויים.

5. לטענת המשיבות, פרשנות בית המשפט לכותרת הכתבה ולכותרת המשנה נכונה, והפרשנויות החלופיות להן טוענים המערערים אינן פרשנויות שהקורא הסביר היה נותן לכותרות, ומדובר בניסיון מיתמם שאין לקבלו. לטענתן, גם המערערים אינם שוללים לחלוטין את הקונוטציה המינית העולה מכותרת הכתבה "אחת על אחת".

עוד טוענות המשיבות, כי בית המשפט לא התעלם מהסיפא של כותרת המשנה בדבר ניפוץ המיתוסים, וכי הצגת כותרת המשנה כקביעה עובדתית יש בה כדי להכפיש ולהשפיל את המשיבות, מה גם שבגוף הכתבה לא צויין דבר בעניין אורגניות, עובדה המעלה תהייה מדוע נכתבה כותרת המשנה כפי שנכתבה באופן פרובוקטיבי. לטענת

המשיבות, כותרת המשנה נועדה למשוך את הקוראים ולהרוויח כסף על חשבון שמן הטוב של המשיבות.

עוד טוענות המשיבות, כי המערערים נמנעו מלהביא עד רלוונטי - העורך שנתן את כותרת הכתבה, כאשר ברור כי היה בעדותו כדי לשפוך אור על העומד מאחורי הכותרות, והימנעות זו פועלת לרעתם.

עוד טוענות המשיבות כי לא עומדות למערערים ההגנות הקבועות בחוק.

לבסוף, טוענות המשיבות כי אין להתערב בגובה פסיקת הפיצויים שנפסקו על ידי בית משפט קמא. עוד לטענתן, טענות המערערים כי בכל מקרה לא היה מקום להעניק פיצוי למשיבות 1-3 מהווה הרחבת חזית אסורה, שנטענה לראשונה במסגרת הערעור, וכי גם לגופו של עניין יש לדחותה, שכן יש בכותרת המשנה משום הכפשה והוצאת שם רע לקבוצה, ובהתאם למשיבה 1, שהיא הגוף המשפטי העומד מאחוריה.

דין

6. לאחר שעיינו בכותרת הכתבה, בפסק הדין של בית משפט קמא ובטיעוני הצדדים, אנו סבורים שאין מקום להתערב בקביעותו של בית משפט קמא כי מדובר בהוצאת לשון הרע וכי למערערים לא עומדות ההגנות שבחוק, אם כי יש מקום להתערב בגובה הפיצוי שנפסק לחלק מהמשיבות, כפי שיפורט להלן.

לשון הרע

7. סעיף 1 לחוק לשון הרע קובע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
- (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו; (הדגשות שלי - ר.ל.ש.).

דהיינו, "לשון הרע" הינה כל דבר העלול לפגוע, להשפיל או לבזות את הנפגע באחת הדרכים המנויות בסעיף, כאשר הדבר נבחן בהתאם למבחן אובייקטיבי של האדם הסביר, ובענייננו על פי המשמעות שקורא סביר מיחס למילים, בהתאם למובן הטבעי והרגיל של המילים והלשון המשתמעת מהן (ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג(2)333, בעמ' 337; ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת חשמל, פ"ד לא(2)281 (להלן: פס"ד חברת חשמל"), בעמ' 300, 318; א' שנהר דיני לשון הרע (תשנ"ז) (להלן: "שנהר"), בעמ' 109-111, 121-122). זאת ועוד, לפי סעיף 1 לחוק, די להוכיח כי הפרסום עלול לפגוע, להשפיל או לבזות, ובהתאם למבחן האובייקטיבי כאמור, ואין צורך בהוכחה כי פגעו, השפילו או ביזו בפועל (פס"ד חברת חשמל, בעמ' 293; שנהר, בעמ' 121).

8. לאור זאת אני סבורה כי צדק בית משפט קמא בקביעתו כי כותרת הכתבה וכותרת המשנה מהוות לשון הרע לפי סעיף 1 לחוק. בית משפט קמא מצא כי מדובר בלשון הרע על סמך ממצאים עובדתיים שנקבעו על ידו, לאחר ששמע את העדויות ועיין בכל הראיות, וקבע כדלקמן:

"התובעת זכאן חשו מושפלות ומבוזות בעיני הציבור, בעיני משפחותיהן, מוקיריהן בתחום הספורט, קולגות וספורטאיות פוטנציאליות, ואכן, ייחוס של קשרים מיניים בין שחקניות כדורסל לביןן במסגרת אורגיות בחדר ההלבשה תוך כדי ובמשולב עם התהליך הספורטיבי, עולה כדי השפלה, עלבון וביזוי מעמדן כנשים המובילות בישראל בתחום כדורסל הנשים כמי שהביאו להישגים מכובדים ביותר בענף ספורט זה אף מחוץ למדינה" (הדגשות שלי - ר.ל.ש.).

קביעות עובדתיות אלה יש בהן כדי לבסס התקיימות תנאי סעיף 1 לחוק, אשר כאמור די בהוכחה כי הפרסום עלול לגרום להשפלה וביזוי כדי להיכנס לגדריו. ויודגש, בית משפט קמא לא רק קבע כי המשיבות חשו מושפלות, מהבחינה

הסובייקטיבית, אלא קבע כי מבחינה אובייקטיבית, עצם ייחוס הקשרים המיניים כפי שנעשה בכותרות הכתבה יוצר השפלה וביזוי.

מרגע שמדובר בקביעות עובדתיות אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן ובממצאי מהימנות אשר נקבעו על ידי הערכאה הדיונית, אשר שמעה את העדויות והתרשמה התרשמות ישירה ובלתי אמצעית ממהימנותם של העדים. התערבות מסוג זה תעשה רק במקרים חריגים ויוצאי דופן בהם הגרסה העובדתית שאומצה על ידי הערכאה הדיונית לוקה בטעות מהותית, אינה מתקבלת על הדעת, או שהיא תוצאה של התעלמות מראיות שהוצגו בפניה. לא כך הם פני הדברים במקרה זה.

יפים לעניין זה דברי כב' השופט דנציגר ב-[ע"א 8589/06 שפיגל נ' איינס](#) (פורסם בנבו, 14.05.08):

"הלכה מושרשת וידועה היא כי לא בנקל תבטל ערכאת הערעור קביעות עובדתיות שאותן קבעה הערכאה הדיונית, לאחר שהוצגו בפני הערכאה הדיונית ראיות ונשמעו בפניה עדויות ולאחר שהעריכה את מהימנותם של העדים וקבעה ממצאים העובדתיים, בהתבסס על מארג הראיות הכולל שהוצג בפניה. התערבות בממצאים עובדתיים שנקבעו בערכאה הדיונית תעשה רק במקרים חריגים וקיצוניים, כגון מקרים בהם נפל בהכרעתה של הערכאה הדיונית פגם היורד לשורשו של עניין, או כשהממצאים שקבעה ערכאה זו אינם מבוססים על פניהם...".

9. כותרות הכתבה, כפי שצוטטו לעיל, נוסחו באופן בוטה, פוגע ומעליב, כפי שפורט בהרחבה על ידי בית משפט קמא ואין מקום לחזור על הדברים. אין ספק בעיני כי הפרשנות הנכונה של כותרת הכתבה וכותרת המשנה מהוות לשון הרע.

יצוין, כי לעובדה שבמקרה זה לשון הרע מצוי בכותרות הכתבה, יש חשיבות רבה לעניין קביעת האחריות וגובה הפיצוי, כאשר גם הפסיקה הכירה בכוחן של כותרות, ובכך שהקורא הסביר לעתים אינו קורא את תוכן הכתבה אלא רק את הכותרות, והרושם הנוצר אצלו מהכותרת - הוא הרושם שנכרת בזכרונו. (ראה [ד"נ 9/77 חברת חשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ, פ"ד לב\(3\) 337](#); [ע"א 5653/98 אמיליו פלוס נ' דינה חלוץ, פ"ד נה\(5\) 865](#)).

10. לגבי הכותרת הראשית, אין לקבל את טענת המערערים כי היה מקום לפרש את הכותרות בהקשר המיוחד של תחום הספורט, בו קיים מושג של "אחד על אחד", דבר שהיה בו כדי להוביל למסקנה כי לא מדובר בלשון הרע. גם אם היה בטענה זו כדי להשפיע על פרשנות הכותרת הראשית - ויודגש, כי אין לקבל טענה זו, שכן הקורא הסביר, שלא בהכרח מצוי בביטויי ספורט, לא היה בהכרח מבין את הכותרת בהתאם לפרשנות מתחום הספורט, ובמיוחד כאשר הכותרת הראשית קשורה לכותרת המשנה המתייחסת לקיום אורגיות - הרי שאין בכך כדי להשפיע על פרשנות כותרת המשנה. מה ל"אורגיות" ולתחום הספורט? הכיצד מתן משקל לעובדה כי מדובר בכתבה בתחום הספורט יכולה להשפיע על פרשנות הביטוי "אורגיות"!!

11. באשר לכותרת המשנה, ייחוס קיום אורגיות לשחקניות הקבוצה מעורר אצל הקורא הסביר סלידה וביקורת על התנהגות מעין זו, ויש בו כדי להשפיל ולבזות. טענת המערערים כי הסיפא של כותרת המשנה, בה נאמר ש"במסגרת הכתבה ינופצו מיתוסים", יש בה כדי להוציא את העוקץ מהאמור בכותרת - אין לה כל בסיס, לאור העובדה שבגוף הכתבה אין כל התייחסות לאמור בכותרת המשנה, המרמזת על קיום אורגיות בחדר ההלבשה, דברים שלא הוכחו ולא נופצו במסגרת הכתבה עצמה. יתרה מזאת, בכל הקשור לרישא של כותרת המשנה - היינו הציון כי בחדר ההלבשה מתקיימות אורגיות - הוכח כי הדברים אינם אמת. התייחסות כללית למיניות השחקניות ולמיתוס כי בכדורסל-נשים ישנן הרבה לסביות אינה "מנפצת" את האמור בכותרת הכתבה, המעלה אצל הקורא הסביר קונוטציה מינית ברורה ורמיזה, בדבר קיום אורגיות, וזאת בלשון המעטה.

בהקשר זה, אין ב-ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558 (להלן: "פס"ד הרציקוביץ'") כדי להועיל למערערים, ואין לקבל את טענתם כי כפי שבפס"ד הרציקוביץ' הקורא הסביר לא מאמין שהתובע (לוני הרציקוביץ') הפך באמת לעכבר, כך גם במקרה שלנו הקורא אינו מייחס למשיבות קיומן של אורגיות. אין מקום להשוואה בין המקרים. השימוש שנעשה על ידי העיתון בכתבה נשוא פסה"ד, שם ייחסו למשיב דימוי לעכבר, נעשה בתגובה לשימוש דומה שעשה הרציקוביץ' עצמו בכתבה שפרסם בעתון. מאחר והוא זה שהחל בשרשרת הכתבות וטבע בעצמו את המוטיב "עכבר", קבע בית המשפט כי אין לו אלא להלין על עצמו.

אין כך בענייננו. המשיבות לא התייחסו לאורגיות ולו במילה אחת במהלך הראיון עמן. הדבר היה פרי דמיונו של העיתון במטרה "ליצור כותרת" צהובה וסנסציונית שתמשוך את עינו של הקורא.

12. לעניין פרשנות הכותרות וכוונת המערערים כאשר נתנו את הכותרות אוסיף ואעיר כדלקמן:

13. עצם העובדה שמשיבות 4-6 הוזמנו להתראיין, לכאורה בתמימות, במסווה של כתבה על הנשים בספורט על ההתמודדויות השונות שלהן, לקראת יום האישה, כפי שפורט במייל שנשלח אליהן, תוך שבמקום זאת יוצאת כתבה שזו כותרתה מלמדת על הרצון ליצור סנסציה, לפגוע ולהאיר את המשיבות באור שלילי - די בלשון הכותרות כדי לקבוע שמדובר בכותרת "צהובה" ופרובוקטיבית, ויש בה משום הוצאת שם רע.

14. המערערים לא הביאו עד מהותי - מי שכתב את כותרת הכתבה. בוודאי שהיה בעדותו כדי לשפוך אור על העומד מאחורי הכותרות. אי הבאת עד זה יש בה כדי לפעול כנגד המערערים. מה גם שלא נתנו לכך כל הסבר מניח את הדעת.

15. גם אם בית המשפט התייחס לתוכן הכתבה, מבלי שבכתב התביעה נטען במפורש שגם בתוכן הכתבה יש משום לשון הרע, הרי שהדבר אינו גורע כלל מהקביעה שדי באמור בכותרות כדי לקבוע כי מדובר בהוצאת לשון הרע, מה גם שכפי שצויין לעיל, השפעת הכותרות על הקורא הסביר חזקה פי כמה. יתר על כן, ההפניה לכתבה נועדה על מנת לבחון את הכותרות ומשמעותן. המערערים הציבו כ"עובדה" קיום אורגיות וכדומה, ודי בכך מבחינת הקורא הסביר כדי להניח קיומן. דהיינו, זאת ההנחה הבסיסית. ניפוץ מיתוס זה, כלל לא קיים במסגרת הכתבה, על כל המשתמע מכך.

הגנות

16. אומנם בית משפט קמא לא נימק בהרחבה את מסקנתו כי לא עומדות למערערים ההגנות הקבועות בחוק (סעיף 52 לפסק הדין), וראוי היה לנמק זאת בקצרה, אולם, כפי שיפורט להלן, מסקנתו של בית משפט קמא נכונה, ואין מקום להתערב בקביעתו.

17. סעיף 14 לחוק קובע כי כאשר קיימת "אמת בפרסום", תהיה זו הגנה מפני התביעה, זאת בהתקיים שני תנאים מצטברים: (א) תוכן הפרסום הוא אמת; (ב) קיומו של עניין ציבורי בפרסום. וזו לשון הסעיף:

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

התנאי הראשון של אמת הפרסום נבחן על ידי השוואה בין הפרסום לבין המציאות העובדתית האובייקטיבית, כפי שנקבעה על ידי הערכאה המבררת ששמעה את הראיות. כאשר הפרסום שגוי לא תהיה למפרסם הגנה, גם אם סבר כי מדובר בפרסום אמת, וגם אם טעות המפרסם סבירה ואין המדובר בהתרשלות (שנהר, בעמ' 215-217). זאת ועוד, הבחינה נעשית בהתאם למידע שהיה ידוע, או צריך היה להיות ידוע, במועד פרסום הכתבה ([דנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות קראוס](#), פ"ד נב(13)).

בענייננו, הוכח שהדברים אינם אמת, ואין מקום להתערב בקביעה זו. כפי שפורט לעיל. העובדה כי בכותרת המשנה צויין כי המיתוסים ינופצו, אינה מקנה הגנה במקרה זה, מה גם שתוכן הכתבה אינו מנמף את המיתוסים ואף לא התייחס אליהם. אני סבורה כי די בכך כדי לשלול את הגנת סעיף 14 לחוק.

18. סעיף 15 לחוק מקנה הגנה משהוכח שהפרסום נעשה בתום לב. במקרה זה כאשר ביודעין פרסמו המערערים דברים בוטים ומשפילים, בידעה שהם אינם נכונים - לא יכולה לעמוד להם הגנת תום הלב. חוסר ההתאמה בין המטרה אליה הוזמנו השחקניות לראיון, לבין האמור בכתבה מלמד על כך שהן הוטעו במכוון, ומעיד בבירור על חוסר תום ליבם של המערערים. כותרות הכתבה לא עולות בקנה אחד עם אופי הכתבה עצמה ועם מה שהוצג למשיבות בטרם הראיון. דווקא העובדה כי בגוף הכתבה לא צויין דבר על נטיית המינית האישית של המראיינות ועל קיומן או אי קיומן של אורגיות בחדר ההלבשה מחדדת את חוסר תום הלב שבכותרות, ונראה כי כל שביקשו המערערים לעשות באמצעות הכותרות הינו ליצור סנסציה ולמשוך את הקוראים.

יפים לענין זה הוראות סעיף 16(ב) לחוק, הקובע כי:

"(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב, אם נתקיים בפרסום אחת מאלה: (א) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו";

גובה הפיצוי

19. בית משפט קמא פסק לכל אחת מן המשיבות פיצוי בסך של 50,000 ₪, הוא הפיצוי המקסימלי הקבוע בסעיף 7א לחוק, ללא צורך בהוכחת נזק.

המערערים טוענים שבכל מקרה לא היה מקום לפסוק את הפיצויים המקסימאליים לכל אחת מהמשיבות בנפרד, ובוודאי לא למשיבות 1-3, באופן שסה"כ הפיצוי הכולל הסתכם ב-300,000 ₪.

20. באשר למשיבות 4-6, השחקניות שהתראיינו ואשר הכתבה מתייחסת אליהן, אני סבורה כי אין כל מקום להתערב בפיצוי שנפסק לכל אחת מהן, זאת משהוכח שהדברים היו שקריים, ופורסמו בחוסר תום לב.

אין לקבל את טענות המערערים בעניין התעלמות בית משפט מעדויות המשיבות 4-6 כי לא נפגעו מהפרסום. בית משפט קמא היה ער לעדויות שבפניו וקבע כקביעה עובדתית כי המשיבות חשו מושפלות ומבוזות בעיני הציבור ואין להתערב בקביעה זו.

בנוסף, אין בעובדה כי סכום הפיצויים שפסק בית משפט קמא סוטה מסכומי הפיצויים הנהוגים בפסיקה כיום, כטענת המערערים, כדי להצדיק התערבותנו, שכן הפיצוי שנפסק הינו בגדר האמור בחוק, וגם לגופו של עניין, השתכנענו כי בנסיבות העניין היה מקום לפסיקת פיצויים בסכום המקסימלי.

יפים בעניין זה דבריו של המשנה לנשיא, כב' השופט שי' לוי ב-[רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, פ"ד נה\(5\)510](#), בעמ' 528:

"סבור אני כי הסטנדרטים שהיו מקובלים עד כה בישראל לשומת הפיצויים בתביעות לשון הרע אינם משקפים את הדין הרצוי וכי בכפוף לנסיבות הפרטניות של כל מקרה, יש להעלות את רמת הפיצויים במידה ניכרת ביותר".

ויודגש, סעיף 7א(ב) לחוק ומתן שיקול דעת לבית המשפט לפסוק פיצויים בסכומים גבוהים גם ללא הוכחת נזק נועדה להרתיע מוציאי לשון הרע [רע"א 10520/03 [איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר](#) (פורסם בנבו)].

הגיע הזמן שכתבי העיתונים, ובעיקר עורכי העיתונים, יהיו זהירים בתוכן הכתבות וכן בכותרות, שהן "הספין" התקשורת, ויימנעו מכותרות שמעוותות את האמת, ויוצרות פרובוקציה או סנסציה.

אין גם לקבל את טענת המערערים כי עומדת להם ההקלה שבסעיף 19(3) לחוק. לא ייתכן כי המערערים לא ידעו כי כותרות שכאלה, המרמזות באופן בוטה על התנהגות מינית, לא יפגעו במשיבות, ודי בכך כדי לדחות טענה זו.

21. לגבי משיבות 1-3 (העמותה, המאמנת ומנהלת הקבוצה) - טענו המערערים כי אין מקום לפצות אותן. אין לקבל את טענת המשיבות כי מדובר בהרחבת חזית, שכן המערערים ציינו בסעיף 95 לסיכומיהם בפני בית משפט קמא, כי **"התובעות היחידות שאילו היתה כאן לשון הרע... היתה עומדת להן זכות תביעה - הלא הן התובעת 4-6 המוזכרות בשמן ושהתראינו לפרסום...."**, ודי בכך לטעמי כדי לדחות הטענה בדבר הרחבת חזית.

לגופו של עניין, אין מקום להפחית מהפיצוי שניתן לעמותה, משיבה 1, אך נראה כי יש מקום להתערב בסכום הפיצוי שנפסק למשיבות 2 ו-3. הרמיזות בכותרות מתייחסות לא רק לשחקניות, אלא לעמותה כקבוצה, וכן למשיבות 2 ו-3 שמהוות חלק בלתי נפרד מהקבוצה.

לגבי העמותה, יש לקבוע כי הפרסום פגע בשמה הטוב של הקבוצה כאישיות משפטית מוכרת. העובדה שלא הוכח נזק כלכלי לקבוצה אין בו כדי לשלול את הפיצוי לפי סעיף 7א לחוק, שנועד לפצות גם בגין נזק לא רכושי לשמו של אדם או אישיות משפטית.

לגבי המאמנת ויו"ר הקבוצה, אף אם שמן לא אוזכר במפורש בכתבה, אין לשלול פגיעה בעקיפין בשמן הטוב כמנהלות ומאמנות את הקבוצה, ואחראיות על פעילותה.

בנסיבות אלה אני סבורה שאין מקום להפחית מהפיצוי שנקבע לעמותה - משיבה 1, אך יש מקום להפחית מהפיצוי שנפסק למשיבות 2 ו-3, לאור העובדה שהפגיעה בהן היתה בעקיפין וחומרתה פחותה.

22. לפיכך, לו נשמעה דעתי הייתי מציעה לחברי להרכב להפחית מהפיצוי שנפסק למשיבות 2 ו-3 ולהעמידו על 25,000 ₪ לכל אחת, ולא להתערב בגובה הפיצוי שנפסק לכל יתר המשיבות.

סוף דבר

23. לו נשמעה דעתי אציע לחברי להרכב לדחות את הערעור ברובו, למעט בעניין הפיצוי שנקבע למשיבות 2 ו-3 - אותו יש לקבל, להפחית את הפיצוי שנקבע להן, ולהעמידו על 25,000 ₪ לכל אחת מהן, ליום פסק הדין של בית משפט קמא, במקום הסכום שנפסק על ידי בימ"ש קמא. ככל ששולמו סכומים אלה, יחזירו המשיבות 2 ו-3 את הסכומים ששולמו להן ביתר.

בנוסף, יש לחייב את המערערים לשלם למשיבות הוצאות משפט בסך 30,000 ₪, בתוספת מע"מ.

הפיקדון הכספי שהופקד על ידי המערערים יועבר למשיבות, באמצעות ב"כ, על חשבון ההוצאות הנ"ל.

רות לבהר שרון, שופטת

השופט י' שנלר, אב"ד

אני מסכים.

ישעיהו שנלר, שופט - אב"ד

השופט ד"ר ק' ורדי

אני מסכים.

ד"ר קובי ורדי, שופט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת רות לבהר שרון.

ניתן היום י"ג באלול, תשס"ט (02.09.09), בהעדר הצדדים.

המזכירות תעביר עותק פסה"ד לב"כ הצדדים.

ישעיהו שנלר 54678313-1221/08

רות לבהר שרון -

שופטת

ד"ר ק' ורדי -

שופט

י' שנלר - שופט,

אב"ד

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן](#)